

RZECZNIK PRAW OBYWATELSKICH

GABINET MARSZAŁKA SENATU

wpłynęło dn. 28.10.2014r.
nr. 4315 podpis. Kpotec

Warszawa, 24.10.2014r.

V.532.2.2014.MS

Pan
Bogdan BORUSEWICZ

Marszałek Senatu Rzeczypospolitej Polskiej

B. P. S. W. P. I.
Biuro
28.10.14
6371 M

dot. BPS-043-50-2203/14

Szanowny Panie Marszałku

Rzecznik Praw Obywatelskich zbadał sprawę zasygnalizowaną przez Panią Senator Grażynę Sztark i Pana Senatora Piotra Zientarskiego, dotyczącą możliwości przyznania statusu repatrianta Pani Tatianie G – B oraz Jej córce, Pani Julii B. Rzecznik zapoznał się przy tym z aktami postępowania, jakie toczyło się w sprawie Pani G – B przed Wojewodą Zachodniopomorskim. Analiza tego materiału nie dała jednak Rzecznikowi podstaw do stwierdzenia, że w omawianym przypadku doszło do naruszenia praw lub wolności człowieka i obywatela, które uzasadniałoby podjęcie przez Rzecznika interwencji.

W dniu 19 września 2002 r., na podstawie art. 9 ust. 1 obowiązującej wówczas ustawy z dnia 15 lutego 1962 r. o obywatelstwie polskim (Dz.U. z 2000 r. Nr 28, poz. 353 ze zm.), Pani Tatiana G – B uznana została za obywatelkę polską. Po upływie prawie 10 lat od tego uznania, w dniu 5 marca 2012 r. Pani G – B wystąpiła do Wojewody Zachodniopomorskiego z wnioskiem o przyznanie jej statusu repatrianta. Wniosek ten potraktowany został przez Wojewodę jako wniosek o uznanie za repatrianta, złożony na podstawie art. 41 ustawy z dnia 9 listopada 2000 r. o repatriacji (Dz.U. z 2004 r. Nr 53, poz. 532 ze zm.). Zgodnie z ust. 1 tego przepisu, osoba, która przed dniem wejścia w życie ustawy o repatriacji nabyła obywatelstwo polskie na podstawie przepisów ustawy o obywatelstwie polskim, mogła zostać uznana za repatrianta

po spełnieniu łącznie trzech wymienionych w przepisie przesłanek. Jedną z tych przesłanek było złożenie wniosku o uznanie za repatrianta w terminie 12 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy o repatriacji, czyli od 1 stycznia 2001 r. Art. 41 ust. 2 ustawy przewidywał z kolei możliwość uznania za repatrianta osoby, która nie nabyła jeszcze obywatelstwa polskiego, a przebywała w Polsce na podstawie zezwolenia na osiedlenie się. Także i w tym przypadku, jedną z przesłanek było jednak złożenie wniosku o uznanie za repatrianta w terminie 12 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy.

Decyzją z 26 kwietnia 2012 r. o nr SO-1.6112.19.2012.NK Wojewoda Zachodniopomorski odmówił uznania Pani G – B za repatriantkę. Powodem było uchybienie 12 – miesięcznemu terminowi do złożenia wniosku. W uzasadnieniu decyzji organ słusznie zauważył, że termin ten miał charakter materialny i jego naruszenie wywołało skutek w postaci wygaśnięcia związanego z nim uprawnienia. W treści decyzji Pani Tatiana G – B została w sposób prawidłowy pouczona o prawie do wniesienia odwołania do Ministra Spraw Wewnętrznych, w terminie 14 dni od otrzymania rozstrzygnięcia w sprawie. Samo rozstrzygnięcie doręczone zostało przez pocztę Małżonkowi Pani G – B w dniu 30 kwietnia 2012 r. Odwołanie od decyzji zostało jednak złożone dopiero 12 lipca 2012 r. W tej sytuacji Minister Spraw Wewnętrznych, postanowieniem z 17 sierpnia 2012 r. o nr DOiR.II/641-2/2012/LU, stwierdził niedopuszczalność odwołania i uchybienie terminu do jego wniesienia.

Powyższe postanowienie zostało przez stronę zaskarżone do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie. W skardze Pani G – B zakwestionowała prawidłowość doręczenia postanowienia. Zarzutu tego Sąd nie podzielił i wyrokiem z 21 lutego 2013 r. o sygn. akt IV SA/Wa 2384/12 oddalił skargę. Sąd uznał bowiem, że stosownie do art. 43 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego (Dz.U. z 2013 r. Nr 267 ze zm.), pod nieobecność adresata, postanowienie organu drugiej instancji w sposób prawidłowy doręczone zostało za pokwitowaniem dorosłemu domownikowi, który składając podpis na zwrotnym potwierdzeniu odbioru zobowiązał się do przekazania korespondencji adresatowi. W

uzasadnieniu wyroku Sąd zauważył także, że Minister, oprócz stwierdzenia uchybienia terminu do wniesienia dowołania, nieprawidłowo orzekł o niedopuszczalności tego odwołania. Ta okoliczność, zdaniem Sądu, nie miała jednak istotnego wpływu na wynik postępowania.

Po analizie stanu faktycznego i prawnego niniejszej sprawy Rzecznik Praw Obywatelskich nie znalazł podstaw do zakwestionowania wydanej w tej sprawie decyzji administracyjnej. Nie ulega bowiem wątpliwości, że wniosek o uznanie za repatriantkę złożony został przez Panią Tatianę G – B po upływie 12 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy o repatriacji. Wnioskodawczyni nie spełniła zatem jednej z przesłanek niezbędnych do tego, aby wniosek taki rozpatrzony mógł zostać pozytywnie. Brak możliwości uznania Pani G - B za repatriantkę nie wynikał zatem z wadliwości czy niekompletności obowiązujących przepisów prawa. Ustawa o repatriacji w art. 41 przewidywała bowiem możliwość uzyskania takiego statusu przez osoby, które tak, jak Pani G – P posiadały polskie pochodzenie i powróciły do Ojczyzny z azjatyckiej części b. ZSRR przed wejściem w życie wspomnianej ustawy. Ustawodawca zdecydował się jednak ograniczyć tę możliwość w czasie, wprowadzając ustawowy i nieprzywracalny termin do złożenia stosownego wniosku.

W sprawie Pani Julii B Rzecznik Praw Obywatelskich ustalił jedynie, że przed Wojewodą Zachodniopomorskim nie toczyło się żadne postępowanie, które dotyczyłoby uznania ww. za repatriantkę. Wniosek z marca 2012 r. podpisała jedynie Pani Tatiana G – B, a załączone do niego dokumenty dotyczyły wyłącznie Jej sytuacji. Pani Julia B, będąca już wówczas osobą pełnoletnią, nie składała i nie podpisywała zaś żadnego pisma, w którym wnosiłaby o takie uznanie. Odnotować przy tym należy, że w dniu 24 lipca br. Wydział Spraw Obywatelskich i Cudzoziemców w Zachodniopomorskim Urzędzie Wojewódzkim wystosował do Pani Tatiany G – B pismo informujące o możliwości złożenia przez Jej córkę wniosku o uznanie za repatriantkę. Pismo to nie przesądza rzecz jasna o tym, czy Pani Julia B spełnia przesłanki do takiego uznania. Działanie Urzędu wydaje się jednak o tyle uzasadnione, że poza opisywanym wyżej art. 41 ustawy o repatriacji, który był przepisem

przejściowym, podstawę do uznania osoby za repatrianta stanowić może także art. 16 omawianej ustawy. Zgodnie z tym artykułem, za repatrianta uznana może zostać osoba polskiego pochodzenia, która przed dniem wejścia w życie ustawy o repatriacji zamieszkiwała terytoria wymienione w art. 9 ustawy, przebywała na terytorium Polski na podstawie zezwolenia na pobyt czasowy, wydanego w celu kształcenia się na studiach i złożyła wniosek o uznanie za repatrianta w terminie 12 miesięcy od ukończenia szkoły wyższej. To, czy Pani B _____ spełnia powyższe przesłanki, będzie przedmiotem ewentualnego postępowania, o ile rzecz jasna sama Zainteresowana zdecyduje się wystąpić z wnioskiem o uznanie jej za repatriantkę w ww. trybie.

Rzecznikowi nie jest wiadome, czy po otrzymaniu wspomnianego wyżej pisma Pani Julia B _____ podejmowała w przedmiotowej sprawie jakiegokolwiek działania. Tym niemniej, z uwagi na fakt, że wcześniej żadne postępowanie w tej sprawie się nie toczyło i wobec Pani B _____ nie zapadła żadna decyzja o uznaniu lub odmowie uznania Jej za repatriantkę, Rzecznik Praw Obywatelskich na obecnym etapie nie znajduje podstaw do dalszej interwencji.

Z poważaniem

Z upoważnienia
Rzecznika Praw Obywatelskich

Stanisław Trociuk
Zastępca Rzecznika Praw Obywatelskich